

Opname van kwalitatieve grootheden

algemeen

onderdeel:

Publicatiedatum	23 december 2011	Aquo Domeintabellen <i>impact:</i> Middelgroot
Status	Definitief	
Fase update procedure		
Notitie van aandacht		

inhoud

Werkproces:	Waterkwantiteit, Waterkwaliteit, Waterbodembodem, Grondwater, Zuiveringsbeheer, Regelgeving, Normen, Monitoren
Kennisgebied:	Ecologie, Chemie, Hydrologie
Betreft:	Nieuwe grootheden en wijzigen parametergroep bij een aantal Typeringen
RfC nummer:	W-1008-0024
Titel:	Opname kwalitatieve grootheden
Omschrijving aanvraag:	Door opname van kwalitatieve grootheden kunnen bestaande typeringen gestructureerd worden. Daarmee wordt de Aquo-standaard flexibel voor het opnemen van nieuwe 'parameters' die betrekking hebben op kwalitatieve waarnemingen.
Impact standaard:	Bij verdere uitwerking van het voorstel zal de uiteindelijke impact van het wijzigingsvoorstel blijken. Er worden een aantal bestaande parameters uit de groep Typeringen gewijzigd, zie de details voor de verdere uitwerking. De bijbehorende waarnemingssoorten worden ook gewijzigd. Tot slot worden waarschijnlijk enkele definitie's aan Aquo-lex toegevoegd.

indiening

Naam indiener:	Hinne Reitsma	Organisatie	IHW
Datum indiening:	5 oktober 2011	Functie en werkgebied indiener	Adviseur standaarden, Beheer Aquo-standaard

Proces

Start consultatie 1:	26 oktober 2011	Toelichting:	Zie nota van commentaar
Start consultatie 2:	Niet van toepassing	Toelichting:	
Datum definitief	23 december 2011	Toelichting:	
Datum doorvoeren		Toelichting:	

Juli/Augustus	Oktober/November	Januari/Februari	April/Mei	Juni	Update Groot
Juli/Augustus	Oktober/November	December		December	Update Middel
Januari/Februari	April/Mei	Juni		Juni	Update Middel

Inhoudsopgave

1. Wijzigingsvoorstel	4
1.1 Aquo-domeintabel Grootheid	4
1.1.1 Nieuwe domeinwaarden	4
1.1.2 Praktijkrichtlijn	4
1.2 Aquo-domeintabel Parameter - parametergroep Typering	4
1.2.1 Wijzigen indeling in parametergroep	4
1.3 Aquo-lex	5
2. Motivatie	6
2.1 Achtergrond	6
2.2 Business Case	7
2.2.1 Voordelen	7
2.2.2 Afbakening	7
2.2.3 Impact	7
Bijlage A Documentbeheer	9

1. Wijzigingsvoorstel

1.1 Aquo-domeintabel Groetheid

1.1.1 Nieuwe domeinwaarden

De volgende kwalitatieve grootheden worden toegevoegd aan de domeintabel Groetheid ('Kwaliteitskenmerk' bestaat reeds, en is ter informatie opgenomen):

Code	Omschrijving	Definitie (Aquo-lex)
AANWZHD	Aanwezigheid*	<i>nieuw</i> : Niet getalsmatige aanduiding van de mate waarin iets aanwezig is.
AFWKG	Afwijking	<i>nieuw</i> : Niet getalsmatige duiding van het feit dat de verschijningsvorm van iets anders is dan gangbaar.
SOORT	Soort	Aanduiding van verzameling mensen of dingen met dezelfde eigenschappen.
KWALTKMK	Kwaliteitskenmerk	Aanduiding van de hoedanigheid van uitvoering, bewerking en representativiteit van een meting, volgens een overeengekomen waarderingschaal.

* De term Hoeveelheid wordt niet gehanteerd omdat die een generieke term is voor veel kwalitatieve grootheden (volume, massa, aantal). Deze kwalitatieve grootheden staan al in de domeintabel.

1.1.2 Praktijkrichtlijn

De definitie van Groetheid wordt niet aangepast. Wel wordt in de praktijkrichtlijn aangegeven welke kwalitatieve grootheden als 'uitzondering' op de regel ook worden opgenomen in deze Aquo-domeintabel. Bij deze grootheden hoort altijd de eenheid 'Dimensieloos'.

De waarde waarin een meting van de 'kwalitatieve groetheid'+ 'object' wordt uitgedrukt wordt bepaald door de toegepast waardebepalingsmethode. Dit kan ook een onderdeel van een handboek of protocol zijn.

1.2 Aquo-domeintabel Parameter - parametergroep Typering

1.2.1 Wijzigen indeling in parametergroep

Een aantal domeinwaarden in de parametergroep Typering worden overgezet naar de parametergroep Object. Dit wordt gedaan voor de typeringen waarop kwalitatieve grootheden kunnen worden toegepast. Als voorbeeld zijn tevens enkele mogelijke kwalitatieve grootheden en waarden opgenomen.

<i>kwalitatieve groetheid</i>	Parametercode van 'Object'	Parameteromschrijving	Mogelijke waarde* ¹
<i>Soort</i>	GEUR	Geur	<i>Fenol</i>
<i>Aanwezigheid</i>	""	""	<i>Ja</i>
<i>Kwaliteitskenmerk</i>	""	""	<i>Sterk</i>

<i>kwalitatieve grootheid</i>	Parametercode van 'Object'	Parameteromschrijving	Mogelijke waarde ^{*1}
<i>Aanwezigheid</i>	IJSDEK	IJsdek	<i>Ja</i>
<i>Soort</i>	KLEED	Kleed	<i>Veren</i>
<i>Soort</i>	KLEUR	Kleur	<i>Bruin</i>
<i>Afwijking</i>	""	""	<i>Ja</i>
<i>Aanwezigheid</i>	KWELIDCE	Kwelindicatie	<i>Ja</i>
<i>Soort</i>	""	""	<i>Ijzereerslag</i>
<i>Aanwezigheid</i>	OLE	Olie ^{*2}	<i>Nee</i>
<i>Aanwezigheid</i>	OEVBGIG	Oeverbegroeiing	<i>Sterk</i>
<i>Aanwezigheid</i>	OEVRBSIG	Oeverbeschoeiing	<i>Nee</i>
<i>Soort</i>	""	""	<i>Hout</i>
<i>Aanwezigheid</i>	SCHUIM	Schuim	<i>Ja</i>
<i>Afwijking</i>	SMAAK	Smaak	<i>Nee</i>
<i>Soort</i>	SUBST	Substraat	<i>Klei</i>
<i>Soort</i>	VERORNGG	Verontreiniging	<i>Dode vis</i>
<i>Aanwezigheid</i>	VUIL	Vuil	<i>Ja</i>
<i>Aanwezigheid</i>	""	""	<i>Veel</i>
<i>Aanwezigheid</i>	VLOEDMBDKG	Vloedmerkbekking	<i>Nee</i>
<i>Soort</i>	SUBST	Substraat	<i>Klei</i>

*1 zie ook Aquo-parameterlijst Aquatische Ecologie (www.aquo.nl)

*2 Hiermee wordt niet de chemische stof 'MINRLOLE-minerale olie' bedoeld.

N.B. Er worden in dit wijzigingsvoorstel geen parametercodes of -omschrijvingen gewijzigd!

1.3 Aquo-lex

In Aquo-lex worden de volgende begrippen toegevoegd:

Term	Definitie (Aquo-lex)
Aanwezigheid	Niet getalsmatige aanduiding van de mate waarin iets aanwezig
Afwijking	Niet getalsmatige aanduiding van het feit dat de verschijningsvorm van een object al dan niet normaal is.

2. Motivatie

2.1 Achtergrond

Het project “Opschoning domeintabellen Waarnemingssoorten” en de ontwikkeling van het UitwisselModel Aquo - metingen (UM Aquo-m) heeft geresulteerd in het expliciet onderscheid maken tussen de begrippen grootheid, parameter en typering.

Voor meer informatie over parameters, grootheden en typering wordt verwezen naar het document “Praktijkrichtlijn Aquo-domeintabellen” op de Aquo website.

Conform de definitie lenen grootheden zich voor een getalsmatige vastlegging en verwerking. Sommige grootheden, zoals Temperatuur en Zuurgraad, staan op zich zelf. Bij een chemische stof of object of biotaxon hoort altijd een grootheid, zoals (massa)concentratie.

Een typering is een dynamisch kenmerk van een medium of (meet-)object dat wordt waargenomen of beoordeeld en dat is gedefinieerd in een methodiek of voorschrift. Een voorbeeld hiervan is “Neerslagvorm”, waarbij de verschillende vormen door het KNMI zijn vastgesteld. Anders dan grootheden lenen typering zich niet voor een getalsmatige uitdrukking.

Het project ‘Eenduidige parameters’ en nieuwe aanvragen voor parameters bij de Servicedesk IHW maken echter duidelijk dat ook Typering vaak opgebouwd zijn uit een ‘kwalitatieve grootheid’ en een object. Bijvoorbeeld de ‘Aanwezigheid’ (kwalitatieve grootheid) van ‘Vuil’ (object). Bij deze ‘kwalitatieve grootheden’ horen verschillende soorten - niet numerieke - waarden; booleanwaarden (Ja/Nee), klassenindeling (volgens een methodiek), een waardebereik (volgens een methodiek) of gewoon vrije tekst.

Deze overeenkomst van dergelijke kwalitatieve grootheden met bestaande (kwantitatieve) grootheden kunnen het beste geïllustreerd worden met een aantal ‘zwemwaterparameters’:

grootheid <i>kwalitatieve grootheid/ typering</i>	Waarnemingssoort				waarde voorbeeld	waardebepalings- methode voorbeeld
	parameter: - biotaxon, - object of - chem.stof	een- heid	hoed. heid	comp.		
Biovolume	(tox.) blauwalgen	mm ³ /l	NVT	OW	1,2345	Blauwalgenprotocol 2011
Aantal per volume eenheid	(tox.) blauwalgen	n/ml	NVT	OW	12345	Blauwalgenprotocol 2011
“aanwezigheid” (of hoeveelheid)	(tox.) blauwalgen	DIMSLS	NVT	OW	0 (= geen) 1 (= weinig) etc.	“Classificatie blauwalgen (cyanobacteriën) in het veld (monsterflesje)”
“aanwezigheid” (oid)	(tox.) blauwalgen	DIMSLS	NVT	OW	Ja of Nee	Eigen voorschrift
Aantal per volume eenheid	Aphanizomenon	n/ml	cel	OW	34567	Blauwalgenprotocol 2011
“aanwezigheid” (oid)	Vuil	DIMSLS	NVT	OW	Ja of Nee	zintuigelijk (Niet genormaliseerde zintuiglijke waardebepaling)
“soort”	Verontreiniging	DIMSLS	NVT	OW	Plastic Glas Teer etc.	zintuigelijk (Niet genormaliseerde zintuiglijke waardebepaling)

2.2 Business Case

2.2.1 Voordelen

Het doel van dit wijzigingsvoorstel is het flexibel maken van de Aquo-standaard voor aanvragen van nieuwe parameters die geen betrekking hebben op kwalitatieve waarnemingen, maar met behoud van de logische structuur van de standaard.

Door opname van de kwalitatieve grootheden hoeven veel typeringen niet meer gedefinieerd te zijn in een methodiek. De methodiek is dan slechts de waardebepalingsmethode bij deze zintuiglijke waarnemingen.

Door bij typeringen onderscheid tussen (kwalitatieve) grootheid en object worden de bijbehorende waarnemingen eenduidig gemaakt.

2.2.2 Afbakening

Dit wijzigingsvoorstel beperkt zich tot de Aquo domeintabel Parameter (parametergroepen Grootheid, Typering en Object), en nieuwe definities in Aquo-lex.

2.2.3 Impact

Door dit wijzigingsvoorstel wordt de inhoud van domeintabellen voor niet sleutelwaarden gewijzigd, de impact hiervan is middelgroot.

Bijlage A Documentbeheer

Wijzigingshistorie

Datum	Versie	Auteur	Wijziging
2010-08-24	1.0	Hinne Reitsma	Initieel document
2011-10-05	1.1	Hinne Reitsma	Bijgewerkt aan huidige Aquo-standaard
2011-10-05	1.2	Hinne Reitsma	Voorstel verder vereenvoudigd.
2011-10-25	1.3	Wilbert Vos	Verwerking review
2011-12-23	1.4	Wilbert Vos	Definitief maken

Review

Datum	Versie	Reviewer	Functie
2011-10-05	1.1	Wilbert Vos	Projectleider Aquo standaard

Controle en vrijgave

Datum	Versie	Controleur	Functie
2011-12-23	1.4	Boris Everwijn	Programmamanager

Literatuurbronnen

- NEN999 -Het Internationale Stelsel der Eenheden (SI)
- NEN1000 - Regels voor het hanteren van het Internationale Stelsel van Eenheden (SI)